

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

Aan de fractie van 50PLUS
de heer drs. A.M.B. van Est
de heer W. Bronckers

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Schriftelijke vervolgvragen inzake gratis
lidmaatschap bibliotheek
BEHANDELD DOOR
WMH (Wim) Hupperetz

DATUM
18 augustus 2025
Verzonden: 18-08-2025
TELEFOONNUMMER
--

BIJLAGEN
--
ONZE REFERENTIE
2025.02261

E-MAILADRES
Wim.Hupperetz@maastricht.nl

FAXNUMMER
--

UW REFERENTIE

Geachte heren van Est en Bronckers,

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de schriftelijke vragen die uw fractie gesteld heeft als vervolg op uw schriftelijke vragen van 20 maart jl. ([Schriftelijke vragen - 50PLUS - Lidmaatschap van de bibliotheek - 2025.01075 - 20-03-2025](#)). Voor de volledigheid verwijzen wij naar de beantwoording ervan, zie [antwoord voor 50PLUS Lidmaatschap van de bibliotheek.pdf](#).

Vraag 1:

Is het college op de hoogte van het provinciale project waarbij Limburgers met een kleine beurs vanaf september 2025 via een vouchersysteem gratis lid kunnen worden van de bibliotheek, te beginnen met een pilot in Gennep, Venlo en Landgraaf, en met een beoogde uitrol naar alle Limburgse gemeenten in 2026 en 2027?

Antwoord 1:

Ja, daar zijn wij van op de hoogte en Bibliotheek Maastricht is ook actief betrokken geweest bij dit project. In de eerste fase, maart – april 2025, is namelijk geïnventariseerd hoe het is gesteld met de gratis bibliotheeklidmaatschappen in de 31 gemeenten van Limburg. Prioriteit is vervolgens gegaan naar de groep gemeenten die nog geen voorzieningen hebben en zich hebben aangemeld om deze doelgroep laagdrempelig toegang te bieden tot een volwaardig bibliotheekabonnement; Maastricht behoort niet tot deze groep.

Vraag 2:

Hoe beoordeelt het college dit initiatief in het licht van de huidige situatie in Maastricht, waar weliswaar een gratis 'Basic'-lidmaatschap bestaat, maar nog steeds sprake is van leengeld en boetes?

Antwoord 2:

Dit provinciale initiatief wordt met instemming begroet door het college. Dit zal in het Limburgse bibliotheeklandschap bewerkstelligen dat in meer gemeenten extra voorzieningen worden getroffen voor deze kwetsbare doelgroep.

In de provinciale uitwerking zijn vier typen gemeenten geïdentificeerd met ieder een eigen plan van aanpak. De eerste variant is de aansluiting bij het volwassenenfonds Sport en Cultuur en deze optie is in gemeente Maastricht al een aantal jaren beschikbaar.

Schriftelijke vragen

DATUM
18 augustus 2025

Via deze route kan dus al door de Maastrichtse volwassenen minima het Deluxe abonnement worden afgenomen; dit is het abonnement met maximale services: zónder leengeld echter nog wél met boetegeld bij het te laat terugbrengen van materialen. Voor het laten vervallen van boete- (of liever: 'te laat-)gelden, moet budgettair gezocht worden naar alternatieve dekking.

Vraag 3:

Is het college bereid om, vooruitlopend op de provinciale uitrol, in overleg te treden met de Provincie Limburg, Cubiss Limburg en Bibliotheek Maastricht om ook in onze gemeente per direct een gratis en boetevrij lidmaatschap voor minima mogelijk te maken?

Antwoord 3:

Nee, het College kan geen beroep doen op dit nieuwe provinciale initiatief aangezien de eerste variant in Maastricht al realiteit is (zie beantwoording bij vraag 2). Het volwaardig bibliotheek-abonnement, zonder leengeld, kan dus al gratis afgenomen worden door volwassenen minima in Maastricht. Deze is alleen niet boetevrij.

Vraag 4:

Kan het college aangeven of Maastricht reeds betrokken is bij de provinciale plannen voor 2026 en 2027? Zo ja, welke voorbereidingen worden getroffen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4:

Maastricht is niet betrokken bij de provinciale plannen voor 2026 en 2027 aangezien voor Maastricht de eerste variant in de provinciale uitwerking van het project al realiteit is. Bibliotheek Maastricht is wél zeer geïnteresseerd in de resultaten van de stappen die worden gezet en zal de initiatieven en ervaringen binnen dit project zorgvuldig volgen, met name rond het breder bekendmaken (middels pr- en marketing-acties) van de mogelijkheden voor deze doelgroep.

Vraag 5:

Welke financiële en organisatorische consequenties voorziet het college bij het afschaffen van boetes en leengeld voor minima, en op welke wijze zouden deze kosten kunnen worden opgevangen binnen de gemeentelijke begroting of via de provinciale projectsubsidie van € 1.082.000,- zoals genoemd in de brief van Gedeputeerde Staten?

Antwoord 5:

Het college ziet primair een aandachtspunt in de relatieve onbekendheid van deze mogelijkheid voor de volwassenen minima; er wordt op dit moment maar mondjesmaat gebruik gemaakt van deze service. Andere punten van aandacht zijn het relatief lastige aanvraagproces (aanvragen moeten via een intermediair worden ingediend). Mogelijk verder complicerende drempels voor deze doelgroep kunnen beperkte taal- en digitale vaardigheden zijn en gevoelens als schroom en schaamte.

Budgettair en organisatorisch is dit scenario eenvoudig te realiseren voor het volwassen deel van deze doelgroep minima, aangezien deze leden al zijn aangemeld en ze traceerbaar zijn in het bibliotheeksysteem. Verder is het aantal leden dat hiervan gebruik maakt beperkt. Er kan dus eenvoudigweg een extra type lidmaatschap worden ingeregeld in het bibliotheeksysteem waarbij ook boetevrij lenen mogelijk is.

Voor jeugd-leners uit minima-gezinnen luidt het verhaal anders, hiervoor is het lidmaatschap al gratis en wordt ook geen leengeld gevraagd. Boetevrijheid invoeren voor kinderen uit minima-gezinnen is lastiger aangezien deze niet in het bibliotheeksysteem geselecteerd kunnen worden.

DATUM
18 augustus 2025

Zekerheidshalve zou boetevrij voor alle jeugdleden wenselijk zijn (ruim 10.000 abonnementen op dit moment), zoals al in meer dan 60% van de bibliotheken in Nederland het geval is; per 1 juli jl zijn bijvoorbeeld ook de bibliotheken in Zeeland geheel boetevrij.

De vraagstelling en beantwoording in het algemeen rond boetegelden in bibliotheek Maastricht, die in het voorjaar 2025 tussen raad en college plaatsvond, valt dus in principe buiten dit kader en kunnen dus niet ingebracht worden bij het onderhavige provinciale project.

Dit thema wordt wél als zeer belangrijk gezien en wordt landelijk steeds meer doorgevoerd. Het kan namelijk extra bijdragen aan een nog meer laagdrempelige toegang tot de bibliotheek (voor alle typen burgers). Het laten wegvallen van alle boete- (of liever: 'te laat-) gelden, betekent dat budgettair gezocht moeten worden naar alternatieve dekking voor een bedrag van in totaal ruim €30.000 per jaar.

Vraag 6:

Is het college bereid om de gemeenteraad actief en periodiek te informeren over de voortgang van dit dossier en over aanvullende mogelijkheden om het bibliotheekgebruik onder kwetsbare groepen te stimuleren, mede in het kader van het provinciale Aanvalsplan Laaggeletterdheid en Actieplan Armoede 2025–2027?

Antwoord 6:

Het college zal de raad actief en periodiek informeren over de voortgang en daartoe afspraken maken met het management van Bibliotheek Maastricht.

Een eerste voorbeeld: ter voorkoming van boetes bij het te laat terugbrengen van bibliotheekmateriaal wordt vanaf juli de (in mei toegezegde) de berichtgeving met de leners verhoogd. Herinneringen voor het inleveren van materialen worden aanzienlijk sneller en vaker verstuurd, ter voorkoming van kosten voor de leners.

Vraag 7:

Heeft de gemeente Maastricht reeds een financiële bijdrage toegezegd aan het provinciale project voor gratis bibliotheeklidmaatschap voor minima, zoals bedoeld in de brief van Gedeputeerde Staten d.d. 24 juni 2025? Zo ja, wat is de omvang en dekking van deze bijdrage? Zo nee, is het college bereid dit alsnog te doen en hierover in overleg te treden met de Provincie Limburg en Bibliotheek Maastricht?

Antwoord 7:

Nee, er wordt binnen dit project geen bijdrage verwacht door de individuele gemeenten. Gezien het bovenstaande (mogelijkheden voor de minima zijn in Maastricht al beschikbaar) is een bijdrage van gemeente Maastricht ook niet noodzakelijk.

Vraag 8:

Hoe wordt binnen het provinciale project en de gemeentelijke uitvoering rekening gehouden met laaggeletterden die net boven de inkomensgrens voor minimaregelingen vallen, zoals ouderen met een bescheiden pensioen? Is het college bereid om zich in te zetten voor een ruimere doelgroepdefinitie, zodat ook deze kwetsbare groep toegang krijgt tot een gratis en boetevrij bibliotheeklidmaatschap?

DATUM
18 augustus 2025

Antwoord 8:

Binnen het project is gekozen voor een realistisch scenario binnen de omschreven criteria voor de periode 2025-2027. Het management van Bibliotheek Maastricht maakt deel uit van de Vereniging van de Limburgse Gemeenten (VLB) en maakt in die hoedanigheid dus deel uit van de stuurgroep van dit project. Deze aanbeveling zal in de vergaderingen van de VLB worden meegenomen.

Vertrouwende u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,
Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

Frans Bastiaens
Wethouder Stedelijke Ontwikkeling, Cultuur, Veerkrachtige Wijken en Ouderenbeleid

Schriftelijke vragen